

Bosättningslån 1.

SVERIGES RIKSBANK.

P. M.

angående lån från statens bosättningslånefond.

Trolovade eller äkta makar kunna under vissa villkor av riksbanken erhålla lån från statens bosättningslånefond. Lån beviljas för inköp av

- 1) möbler eller andra bosättningsföremål;
- 2) redskap, verktyg eller liknande föremål, vilka kunna underlätta hemanarbetet eller vara av betydelse för hemmets trevnad eller familjens försörjning; ävensom
- 3) sådana husdjur, vilkas avkastning till avsevärd del är avsedd att förbrukas inom det egna hushållet.

Såsom allmän förutsättning gäller, att inköpen skola vara föranledda av äktenskapets ingående.

Bosättningslånen, som tillkommit väsentligen för att främja tidig äktenskapsbildning, avse att möjliggöra bosättning för mindre bemedlade utan den fördyring och otrygghet, som ofta är förenad med avbetalningsköp. Skuldsättning vid sidan av bosättningslån bör sålunda undvikas. Erforderlig komplettering av hemmet bör ske efter hand.

Innan lånesökande planera sin bosättning, anmodas de att taga del av den broschyr, som utgivits av riksbanken och som tillhandahålles av ortsombuden.

I. Lånevillkor.

Lån ur bosättningslånefonden utlämnas av riksbanken utan annan *säkerhet* än låntagarnas egen revers. I sådana fall, då mannen icke har fullgjort sin första värnpliktstjänstgöring, kan dock ifrågakomma borgen eller annan säkerhet för ränta och amorteringar, som förfalla under värnpliktstjänstgöringen.

Lånebeloppets storlek fastställes efter prövning i varje särskilt fall. Hänsyn tages härvid till de lånesökandes inkomster och betalningsförmåga i övrigt. Avseende fästes även vid de sökandes skötsamhet, ådagalagda sparvilja m. m. Högsta lånebeloppet är 2 000 kronor.

Även *lånetidens längd* fastställes från fall till fall. I allmänhet bestämmes tiden till 5 år. Längsta lånetiden är 8 år.

Lån skall återbetalas genom att ett i reversen bestämt belopp inbetalas till riksbanken var tredje månad från lånets utgivningsdag. Beloppet fastställes så, att hela lånet skall vara slutbetalat vid utgången av lånetiden. Det står emellertid låntagare fritt att återbetala lånet snabbare än som förutsatts i reversen.

Ränta utgår efter räntefot, som fastställes av Kungl. Maj:t. 1) Den vid lånets beviljande gällande räntesatsen skall tillämpas oförändrad under hela lånetiden. Ränta skall erläggas samtidigt med avbetalning.

Beträffande *sättet för betalning* av ränta och amortering hänvisas till vad här nedan under V sägs.

1) Uppllysning om räntesatsen kan erhållas hos vederbörande ortsombud eller riksbankskontor.

Såsom ovan framhållits inträder amorteringskyldighet regelmässigt tre månader efter lånets utgivningsdag. Vissa lånesökande ha emellertid vid bosättningsstillfället och de närmaste åren därefter låg betalningsförmåga, under det att inkomsterna senare kunna beräknas stiga. I sådana fall kan en särskild låneform med amorteringsfrihet under i allmänhet högst 3 år komma till användning. Lån av denna typ kan beviljas exempelvis sökande, som på grund av studier (*studiebosättningslån*), öppnande av egen rörelse, övertagande av jordbruksfastighet eller annan liknande orsak, kan beräknas få svårigheter att verkställa amorteringar under de första åren efter lånets erhållande. Då amorteringsfrihet under viss tid medgivits, skall lånet vara slutbetalat senast 5 år efter utgången av den amorteringsfria tiden. Ränta skall dock erläggas under hela lånetiden.

II. Förutsättningar för att erhålla lån.

För att erhålla bosättningslån fordras:

a) att båda de lånesökande äro eller i samband med äktenskapets ingående bliva svenska medborgare samt att de enligt avgiven försäkran icke hava för avsikt att bosätta sig i utlandet,

b) att de lånesökande äro i behov av medel för att anskaffa de bosättningsföremål, verktyg eller husdjur m. m., för vilka lånet är avsett,

c) att lånets upptagande är tillrådligt med hänsyn till de lånesökandes egna villkor och intressen,

d) att de lånesökande erhållit sjukförsäkring, som kan anses tillräcklig med hänsyn till deras ekonomiska villkor, eller i annan ordning förskaffat sig likvärdig trygghet,

e) att de lånesökande gjort sig kända för skötsamhet och ekonomisk förtänksamhet ävensom ådagalagt sparvilja, i den mån betingelser härför förelegat.

Som ytterligare villkor gäller, att låntagarna brandförsäkrat dem tillhörig personlig lösegendom hos svenskt försäkringsbolag till ett belopp ej understigande lånesumman. Brandförsäkringen skall sedan vidmakthållas under hela lånetiden.

Om särskilda skäl föreligga, kan bosättningslån erhållas, oaktat lånesökandena icke fylla det under d) angivna villkoret.

Låneansökan från äkta makar skall avlämnas inom 6 månader från äktenskapets ingående. Har längre tid förflutit, utgör detta emellertid icke hinder för beviljande av lån, när bosättningen av särskild anledning måst uppskjutas, såsom på grund av studier, svårighet att erhålla lämplig bostad, värnpliktstjänstgöring eller emedan makarna haft förvärsarbete å skilda orter.

Är *endera* av de lånesökande *under 21 år (eller omyndigförklarad)*, skall förmyndares och överförmyndares samtycke till lånet inhämtas; undantag kan dock medgivas. Sådant samtycke tecknas å reversen.

Äro *båda* lånesökandena *under 21 år (eller omyndigförklarade)* beviljas lån endast under förutsättning, att bådas förmyndare och överförmyndare godkänna, att lånet upptages.

III. Ansökan om lån.

För att tillhandagå lånesökande med råd och anvisningar samt avgiva yttrande över inlämnade låneansökningar finnes i varje kommun ett av kommunen utsett ortsombud jämte ersättare. På förfrågan lämnar kommunal myndighet liksom vederbörande riksbankskontor uppgift om vem som inom kommunen är utsedd till ortsombud.

Lånesökande ha att i första hand hänvända sig till ortsombudet i den kommun, där mannen är bosatt. Äro de sökande bosatta i skilda kommuner, skall även ortsombudet i kvinnans hemortskommun yttra sig över ansökningen.

Ansökan om bosättningslån skall skrivas på fastställd blankett. Sådan blankett tillhandahålles av ortsombudet, som också lämnar råd och anvisningar för blankettens ifyllande.

Båda lånesökandena böra om möjligt infinna sig hos ortsombudet — helst samtidigt — för att erhålla ansökningsblankett samt, om sådan ej förut erhållits, broschyr med råd och anvisningar rörande bosättningen. Därvid böra de inhämta alla de upplysningar, som de anse erforderliga för att kunna tillfredsställande ifylla ansökningsblanketten.

Det är av synnerlig vikt, att blanketten ifylles fullständigt och att lämnade uppgifter till alla delar äro riktiga. Uppgifterna avgivas på heder och samvete. Lämnar någon uppsåtligen falska eller ofullständiga uppgifter, är detta att anse som försök till bedrägeri mot riksbanken och kan, om lån erhålles, medföra straffansvar.

Låneansökan skall egenhändigt underskrivas av båda lånesökandena. Detta gäller även om endera eller båda icke fyllt 21 år.

Sedan låneansökan ifyllts och undertecknats, skall den tillställas ortsombudet i den kommun, där mannen är bosatt. De lånesökande böra därvid — helst båda — infinna sig personligen hos ortsombudet. Därigenom blir det nämligen lättare att komplettera ansökningen, i den mån denna är ofullständig, och att även i övrigt lämna upplysningar. Insändes ansökan per post, skola de lånesökande vara beredda att på kallelse av ortsombudet infinna sig hos honom. Är kvinnan bosatt i annan kommun, kan det för ortsombudet i denna kommun vara behöfligt att tillkalla henne.

Lånesökandena skola beredvilligt lämna alla de uppgifter, som ortsombudet kan finna erforderliga för ansökningens rätta bedömande.

IV. Lånets utbetalning.

Sedan riksbanken fattat beslut i ärendet, underrättas omedelbart en av de sökande härom. Har ansökningen bifallits, översändes samtidigt blankett till lånerevers.

Reversen skall egenhändigt undertecknas av båda lånesökandena och deras namnteckningar skola bevittnas av två trovärdiga och vid undertecknandet på en gång närvarande personer, vilkas yrken och bostadsadresser skola angivas. (Beträffande förmyndares och överförmyndares godkännande i fall, då endera eller båda kontrahenterna äro under 21 år eller omyndigförklarade, se ovan under II.)

För att lånet skall utbetalas fordras, förutom inlämnande av reversen, att lånesökandena förete

a) bevis om att deras personliga lösegendom är brandförsäkrad i svenskt försäkringsbolag till belopp, som lägst motsvarar lånesumman;

b) bevis om gällande sjukförsäkring, såvida ej lånesökande av riksbanken medgivits befrielse därifrån;

c) bevis, att lysning skett minst en gång, eller vigselattest;

d) de övriga handlingar, som riksbanken i särskilda fall kan begära, såsom läkarinty, hyreskontrakt eller dylikt.

Revers och ovan nämnda handlingar kunna per post insändas till vederbörande riksbankskontor, som därefter översänder lånebeloppet. Önskas beloppet utbetalat till den ena av låntagarna, skall *den andra* ifylla och underteckna fullmaktsformuläret å

reversen. Bägge låntagarna kunna befullmäktiga annan person att kvittera och uppbära lånebeloppet.

V. Lånets återbetalning, uppskov m. m.

Betalning av ränta och amortering kan ske antingen i riksbankens kassa eller över postgiro. Låntagare erhåller från riksbanken i god tid före varje förfallodag meddelande om det belopp, som skall inbetalas, jämte postgiroinbetalningskort.

Det förutsättes, att låntagarna punktligt fullgöra sin betalningsskyldighet enligt reversen. Skulle emellertid låntagare på grund av sjukdom, arbetslöshet, studier eller annan därmed jämförlig orsak vara urståndsatt att verkställa föreskrivna inbetalningar, kan längre eller kortare uppskov erhållas.

Anstånd kan också medgivas vid tillkomsten av barn, om låntagarnas ekonomi på grund av barnets födelse blir så hårt ansträngd, att det framstår som särskilt betungande för låntagarna att fullgöra amorteringsskyldigheten.

Om möjligt bör låntagare under anståndstiden betala förfallen ränta, så att skulden icke ökar.

Begäran om uppskov skall före förfallodagen muntligen eller skriftligen göras hos det riksbankskontor, som innehar länereversen. Därvid angivas de skäl, som åberopas för uppskov, samt huruvida uppskovet avser hela det förfallna beloppet eller del därav. Låntagare skall, om riksbanken så fordrar, med intyg bestyrka angivet skäl.

Riksbanken äger besluta, att beviljat lån skall uppsägas till omedelbar betalning, där det finnes, att lånesökande genom oriktig uppgift föranlett lånets beviljande eller att låntagare använt lånebeloppet för annat ändamål än som avsetts eller visat försumlighet att erlagga föreskriven ränta eller amortering eller annorledes brutit mot lånevillkoren, så ock eljest när sådana förhållanden inträffat, att lånet med hänsyn till det därmed avsedda syftet uppenbarligen icke längre bör få tillgodonjutas.

I enstaka undantagsfall kan efterskänkande av bosättningslån ifrågakomma. Gällande bestämmelser härom lyda som följer:

”Avlider låntagare och skulle därefter lånets återbetalning bereda synnerlig svårighet för den andre låntagaren eller, där sådan icke finnes, för den avlidnes efterlevande, må riksbanken medgiva befrielse från återbetalningsskyldighet med avseende å statens hela återstående fordran eller del därav.

Sådan befrielse kan ock medgivas, därest låntagarna eller endera av dem efter det lånet beviljats fått sin försörjningsplikt så utökad, att därigenom uppkommit synnerlig svårighet att återbetala lånet.”

Framställning om efterskänkande bör göras hos vederbörande riksbankskontor, som vidarebefordrar ansökan till riksbankens direktion. I ansökan skola angivas de skäl, som sökanden har att åberopa, helst bestyrkta genom intyg av präst, läkare eller annan trovärdig person och, om dödsfall åberopas, jämväl genom avskrift av boupp-teckning efter den avlidne.

SVERIGES RIKSBANK

Låntagare bör förvara denna P. M. till dess erhållet lån är slutbetalat.